

ЗМІСТ

Засідання тридцять дев'яте
(Середа, 7 грудня 2016 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...2
Заява фракцій Радикальної партії Олега Ляшка та «Об'єднання «Самопоміч»	...15
Прийняття Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу»	...16
Відхилення:	
проекту Постанови «Про зміну встановлення меж міста Бережани Тернопільської області»	...41
Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» з пропозиціями Президента України	...45

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
7 грудня 2016 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити в зал і приготуватись до реєстрації. Колеги, прошу займати свої робочі місця. Зараз відбудеться реєстрація.

Увімкніть систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 339 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Колеги, сьогодні День місцевого самоврядування. Давайте привітаємо всі наші громади з цим днем. Нехай наші реформи з підтримки місцевого самоврядування і децентралізації допоможуть громадам, піднімуть на новий якісний рівень місцеве самоврядування в Україні. Вітаємо, колеги!

Шановні колеги, хочу повідомити, згідно з Регламентом сьогодні ми маємо 30 хвилин на виступи народних депутатів. Я наголошую, на виступи народних депутатів, а не від фракцій. Слово надаватиметься відповідно до запису.

Колеги, прошу вас провести запис.

Дерев'янку Юрій Богданович. Будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №87, Івано-Франківська область, політична партія «Воля»). Політична партія «Воля». Шановний Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Вже вся країна знає, що наш Президент пообіцяв Європі «безліс», а Україна залишилася без віз. Він хоче, щоб за 60 мільйонів єврокредиту, навіть не допомоги, а кредиту, ми скасували мораторій і дали можливість вивозити наш ліс-кругляк.

Політична партія «Воля» наполягає: ми не маємо права обмінювати наш український ліс на кредит у 600 мільйонів, як того хоче влада. Мало того, земля і природа – це не те, що нам дісталось у спадок, а те, що ми беремо в оренду в наших майбутніх поколінь. Ми не можемо залишити наших дітей без лісу, без землі, без якісних ґрунтів взамін на кредит у 600 мільйонів євро.

Партія «Воля» виступає за збереження мораторію на вивіз лісу-кругляку. Більше того, замість відміни мораторію, про який говорить сьогодні Президент і влада, нам потрібно, навпаки, удосконалювати його. Тому що в Європу продовжують ввозити кругляк під виглядом дров навіть тих порід дерев (бук, дуб), які сьогодні заборонені. Вдумайтесь, більш як на 30 відсотків зріс експорт дров!

Партія «Воля» розробила і подала до парламенту законопроект [№5471](#), норми якого пропонують заборонити експорт дров та ввести в дію мораторій на експорт лісу відповідно саме до вимог СОТ. Прийняття законопроекту буде єдино правильним рішенням на нещодавню заяву Європейського Союзу з вимогою скасувати цей мораторій. Ми маємо визнати, що в Україні є величезна загроза надзвичайної екологічної ситуації. Раніше кількість земель, покритих лісом, в Україні становила 44 відсотки, зараз – це лише 11-15 відсотків, коли кількість таких земель в Європі – близько 35 відсотків. Ми найменш заліснена країна Європи. Європа береже свій ліс, натомість хоче скористатися нашим. Багато країн мають таку кричущу ситуацію, і вони саме в цьому році вже прийняли рішення. Ми маємо також прийняти рішення, відповідно до якого ввести торговельні обмеження, «якщо це стосується збереження природних ресурсів, які вичерпуються, якщо такі заходи застосовуються разом з обмеженням внутрішнього виробництва чи споживання». Це я процитував пункт «g» статті XX Генеральної угоди з тарифів і торгівлі, нормою якого скористалися 35 країн світу (Норвегія, Албанія, Румунія, Молдова та інші).

Шановні депутати, ми маємо врятувати наш український ліс. Для цього необхідно на юридичному рівні: перше – визначити те, що ми маємо загрозу надзвичайної ситуації щодо лісу; друге – розширити дію мораторію на експорт дров; третє – посилити кримінальну відповідальність за незаконну рубку лісу – від 10 до 15 років; четверте – забезпечити процедуру тендерних закупівель на заготівлю лісу. Давайте

разом не дамо можливості знищити український ліс. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сочка Олександр Олександрович передає слово Помазанову. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Доброго ранку, шановні колеги! Ви знаєте, нещодавно, 2 грудня, в британській газеті «*The Independent*» було опубліковано шокуюче зізнання депутата-втікача Олександра Онищенка про вчинення ним за участі інших високопосадовців корупційних злочинів, спрямованих на реалізацію широкомасштабної інформаційної кампанії проти лідера «Народного фронту» Арсенія Яценюка та всієї команди фракції «Народний фронт». Тим самим було наглядно продемонстровано, яким чином можна використати 30 мільйонів доларів менше ніж за десять місяців на застосування «чорних» технологій за змовою з нечистими на руку державними службовцями і високопосадовцями, реалізуючи цинічний план щодо дискредитації ефективних проєвропейських політиків в очах наших співгромадян.

Ці кошти були витрачені в першу чергу на те, щоб проводити антиурядові акції, протести, підкупати засоби масової інформації з метою розповсюдження публікацій замовного характеру проти Арсенія Яценюка, очолюваного ним уряду і фракції «Народний фронт». При цьому Онищенко вказав, що у підривній діяльності проти нашої політичної сили брали участь й інші народні депутати (близько 70 осіб), які зараз можуть бути присутні в цій залі.

Апофеозом цинізму висловлювань Онищенка в газеті «*The Independent*» стала його інформація про те, що він заплатив 6 мільйонів доларів за те, щоб стати народним депутатом, прибрати всі неузгодженості й отримати цю посаду для захисту свого газового бізнесу. На мою думку, такі факти вчинення корупційних злочинів не повинні залишитися без уваги правоохоронних органів. Вони мають дати

оцінку таким фактам та інформації. Усі винні особи повинні понести відповідальність з усією жорсткістю нашого законодавства.

Зважаючи на це, вчора група депутатів фракції «Народний фронт» здійснила візит до Національного антикорупційного бюро України з вимогою перевірити факти зухвалої політичної корупції, до якої причетний Олександр Онищенко, з'ясувати замовників, виконавців та осіб, які профінансували здійснення «чорного» піару проти уряду Арсенія Яценюка, встановити всі обставини корупційних правопорушень і притягнути винних осіб до відповідальності.

Ми сподіваємося, що Національне антикорупційне бюро як новий антикорупційний орган внесе відомості до ЄРДР, здійснить всі необхідні дії для того, щоб розслідувати цю кримінальну справу, жахливі кримінальні, корупційні правопорушення, притягнути винних осіб до відповідальності. Я хочу наголосити, що дискредитація особистості Арсенія Яценюка та всієї команди «Народного фронту» здійснювалася цілеспрямовано понад десять місяців. Ми пам'ятаємо заяви колишнього очільника Держфінінспекції Гордієнка, які виявилися виключною брехнею, про що є твердження Генеральної прокуратури, обвинувачення Олексія Мочанова в отриманні Арсенієм Яценюком міфічного мільярда, про що він потім вибачився і сказав, що це був невідомий замовник. Також пам'ятаємо деструктивну критику колишнього очільника Одеської облادміністрації відносно Арсенія Яценюка з метою отримання посади Прем'єр-міністра, багато іншого замовного матеріалу. І сьогодні ми вимагаємо з цієї високої трибуни не лише здійснення справедливого розслідування справ про політичну корупцію у вищих ешелонах влади, а й оголошення українському народу імен...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Драюк передає слово Юрію Березі. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний український народ! Ми говоримо про політичну корупцію. Але ця корупція починається з цього залу. Замість того, щоб бути присутніми в залі,

дискутувати, приймати закони, ми починаємо вирішувати, наприклад, питання щодо дискредитації попереднього уряду. Звичайно, коли ходять суми в 3 мільйони на місяць, коли протягом десяти місяців здійснюється беззаперечне фінансування, – це досить приємно і комфортно. Але хочу звернутися до всіх народних депутатів: а що, якби ці 30 мільйонів були використані на українську армію, на підтримку українських пенсіонерів?

Ви знаєте, досить сумно дивитися на цю напівпорожню залу. І навіть в дні голосування, коли нібито про все домовились, коли в порядку денному стоять військові законопроекти, які дозволять перемогти нам у війні, яку оголосила Росія, ця зала напівпорожня. Це ганьба!

Звертаюсь до тих народних депутатів, які у своїх вояжах по селах і містах України розказують про те, як їх політичні сили хвилюються за долю держави, за долю простої людини. Насправді – це повна брехня.

Український народ, у нас іде війна. Нам немає чого розраховувати на жодну допомогу цивілізованого чи нецивілізованого світу. Насправді війну зупинить лише український народ, українська армія. Дуже сумно становиться від того, коли на часі прийняття законопроектів, які дозволять українській армії здобути перемогу в цій неоголошеній війні, а ми мовчимо, не знаходимо 226 голосів.

Окремо хочу звернутися до новостворених організацій, покликаних боротися з корупцією. У мене є пропозиція: забезпечити фінансування цих організацій на наступний рік саме з отих грошей, які вкрав Янукович, пов'язати фінансування всіх антикорупційних структур з законом про спецконфіскацію. І це буде відповідь, і це буде ваша робота, панове народні депутати.

Якщо ми в цьому залі не зберемося і не почнемо приймати ті закони, які необхідні на сьогодні українському суспільству, українській армії, тоді заговорить вулиця. І от тоді ні в кого і ні від чого порятунку не буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Головка передає слово Андрію Ілленку. Будь ласка.

ІЛЛЕНКО А.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», місто Київ. Шановні колеги! Шановні українці! Я хотів би звернути увагу, точніше, нагадати всім присутнім про питання, яке всі без виключення фракції, присутні в парламенті, я впевнений, всі депутати, які йшли на вибори за мажоритарними округами, обіцяли своїм виборцям негайно вирішити. На жаль, обіцяли це вже не вперше, дехто, напевно, вже вдесяте обіцяв скасувати депутатську недоторканність. Але, як тільки справа доходить до конкретики, чомусь починаються проблеми, зокрема і в залі парламенту, і в регламентному комітеті.

Як ми знаємо, вчора регламентний комітет не підтримав подання Генеральної прокуратури про те, щоб зняти недоторканність з пана Новинського. Сьогодні ми бачимо, що є великі проблеми щодо цього питання в українській Верховній Раді. І тут, напевно, треба звернутися до керівництва Верховної Ради з тим, щоб це питання нарешті було поставлено на голосування. Я маю на увазі, не лише зняття недоторканності з конкретних депутатів, щодо яких є подання, а загалом ліквідацію інституту недоторканності. Верховна Рада вже проголосувала за прийняття в першому читанні відповідного законопроекту щодо змін до Конституції, після цього було рішення Конституційного Суду, яке дозволяє нам далі продовжувати процедуру внесення змін до Конституції. Тобто проголосувати в другому читанні.

Я звертаюся до керівництва Верховної Ради: поставте, будь ласка, це питання на голосування. Давайте завтра, в четвер, його поставимо. І нехай кожна фракція, кожен депутат-мажоритарник, будь-який інший депутат покажуть своїм голосуванням ставлення до цього питання. Якщо хтось вважає, що депутатську недоторканність не треба скасовувати, про це треба було говорити перед виборами. А не з такими гаслами іти на вибори, набирати голоси, і після цього не голосувати. Треба припинити цю брехню, припинити маніпуляції. Треба, нарешті, відповідати за свої слова.

Тому я прошу, щоб найближчим часом це питання було поставлено на голосування, щоб кожен депутат під час голосування висловив свою позицію, і потім відповідав за себе, а не казав, що він такий хороший проголосує, а от інші не проголосують. Ось ми й побачимо, хто

як проголосує, і тоді перед українським народом всі карти й відкриються, всі побачать, хто є хто. Така моя пропозиція. Я вимагаю її розгляду.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Войцеховська Світлана Михайлівна, «Народний фронт», передає слово Олегу Медуниці. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). Місто Суми, «Народний фронт». Учора тут, у сесійному залі, відбулися позачергові збори депутатської групи «За європейську Сумщину», на яких розглядалося єдине питання – ситуація, яка склалася на підприємстві ВАТ «СМНВО імені М.В. Фрунзе», частіше його знають як машинобудівний завод імені Фрунзе. Підприємство є одним із провідних флагманів українського важкого машинобудування, яке внаслідок втрати і обмеження протекціоністських дій з боку Російської Федерації зараз переживає складні часи.

Справа в тому, що це підприємство в чесній тендерній боротьбі виграло державне замовлення на реконструкцію української газотранспортної системи (трьох компресорних станцій). Тендери проводив «Укртрансгаз». Але, на жаль, «Нафтогаз України» під приводом того, що нібито будується південний потік, відмінив результати цього тендеру. Нам незрозуміло чому одне державне підприємство тендер проводить, і сумські машинобудівники його виграють, а потім інше державне підприємство його відміняє. На цьому підприємстві працює близько 10 тисяч людей, а з членами сімей – це 30 тисяч людей, які можуть завтра залишитися без грошей, без хліба.

Свого часу уряд Арсенія Яценюка, незважаючи на складну фінансову ситуацію в державі, два роки тому знайшов можливість відшкодувати повністю, до копійки, всю заборгованість з податку на додану вартість для сумських машинобудівників. Керівництво цього підприємства брало на себе обов'язок погасити заборгованість із заробітної плати, за місцевими податками. На жаль, заборгованість є й досі. Ми вимагаємо від керівництва цього підприємства, яке пов'язане з одним із російських олігархів, який наразі прийняв українське громадянство, зробити все, щоб ці державні гроші, які, я переконаний, ми,

депутати від Сумщини, повернемо для заводу імені Фрунзе, пішли не в офшори, як колись, а на заробітну плату сумським машинобудівникам і на заборгованість за місцевими податками. Адже зараз у нас немає іншого виходу, як підтримати наших виробників.

Вчора ми від Прем'єр-міністра отримали звістку про те, що на Південному машинобудівному заводі вже почалися виплати з заборгованості з заробітної плати, на що ми разом дали 400 мільйонів гривень. Я хочу сказати, що сумські машинобудівники вимагають не бюджетних грошей, а повернути їм те, де вони можуть своїми руками і талантом легально заробити – замовлення на реконструкцію української газотранспортної системи.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Купрієнко передає слово Ляшку.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Шановні українці! Півтора року наша фракція в парламенті билася за те, щоб підняти мінімальні зарплати вам, шановні українці. Учора ми цього добились. Парламент проголосував рішення про підвищення мінімальної заробітної плати в два рази. Усі, хто не голосував за це рішення, їм байдуже, тому що вони не живуть на цю мінімальну зарплату. І, коли хтось мені розкаже, що не треба було підвищувати мінімальну зарплату до 3200, яку отримуватиме кожен українець з нового року, то я хочу сказати: а ви попробуйте прожити на 1200 чи на 1600, які отримують 4 мільйони українців. Це прибиральниці, водії, інші категорії громадян, які отримують мінімальну зарплату у розмірі 1600 гривень, з нового року отримуватимуть 3200 гривень. Я пишаюся тим, що наша команда добилася прийняття цього рішення. Прикро, що до уряду так довго це доходило. Я переконував у цьому Яценюка, коли він був Прем'єром, я переконував у цьому Прем'єра Гройсмана. Знадобилося півтора року, щоб переконати в очевидних речах: якщо ми хочемо відродити економіку, запустити купівельну спроможність громадян, їм треба дати гроші. Головне сьогодні – дати українцям роботу і зарплату, причому не копійчану, на яку вони вижити не можуть, а таку, щоб хоча б трохи могли годувати свою сім'ю.

Тому 3200 – мінімальна зарплата, менше якої ніхто в Україні з нового року отримувати не буде. Це надзвичайно важливе рішення. Але цього недостатньо. У нас є ще півмільйона українців, пенсіонерів, які отримують пенсію менше тисячі гривень. Це так звана соціальна пенсія у розмірі 947 гривень. Ми зараз добиваємось від уряду, щоб підняти цю пенсію, встановити її на рівні не нижче прожиткового мінімуму, а саме – 1500 гривень, та індексувати її на індекс інфляції. Хтось мені скаже, що 1500 також мало. Так, мало. Але 947 гривень ще менше. І якщо стоїть питання додати людям 500 гривень до пенсії чи ні, я додам. Сьогодні 500 дам, завтра 500, післязавтра 500 – і люди, нарешті, отримуватимуть нормальні пенсії, нормальні зарплати. Я розумію, що більшості в залі нецікаві ні мінімальні пенсії, ні зарплати, ні тарифи, тому що вони не живуть на ці мінімальні пенсії і зарплати. Українці живуть на доходи, за які вони не можуть звести кінці з кінцями.

Тому Радикальна партія захищає інтереси не олігархів, не корупціонерів, які носять чемодани грошей в цьому залі, а українських громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бойко передає слово для виступу народному депутату Долженкову. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Здраствуйте, уважаемые коллеги! Уважаемые территориальные громады! К сожалению, предыдущие выступающие говорили о разных вопросах, только не о вопросах и проблемах, связанных с местным самоуправлением. Я лично и фракция «Оппозиционный блок» поздравляем территориальные громады с Днем местного самоуправления. Желаем вам крепнуть финансово, быть самодостаточными, никогда не выстраиваться в очередь в Киев для получения очередных дотаций, очередных денег на развитие своих территориальных инфраструктурных проектов.

Хочу сказать, что сегодня у территориальных громад, к сожалению, очень мало поводов для радости в этот день. Казалось бы, местное самоуправление является основой украинской государственности

в соответствии с Конституцией Украины. Но те законы, так рьяно обсуждаемые сейчас так называемыми оппозиционными фракциями и фракциями, входящими в коалицию, которые вчера приняли за основу законопроект [№5131](#), говорят о другом. Нормами этого законопроекта предусматривается уменьшение, а точнее, полная ликвидация образовательных, медицинских дотаций с государственного бюджета для поддержки развития местных громад. Взамен предлагается эти расходы переложить на плечи местного самоуправления. В таком специфическом русле мы понимаем децентрализацию.

Завтра мы будем голосовать за законопроект [№5132](#), в котором предлагается убрать часть акцизного налога по продаже ГСМ (горюче-смазочных материалов) и перенести на уровень акцизного налога. Что это значит? Это значит, что орган местного самоуправления лишается одного из финансовых механизмов по администрированию этого налога и по формированию доходной части местного бюджета. Так мы подразумеваем децентрализацию, так мы подразумеваем помощь нашим территориальным громадам.

Фракция «Оппозиционный блок» не голосовала за законопроект №5131, и завтра мы не будем голосовать за законопроект №5132, поскольку они ничего общего с децентрализацией и усилением финансовой самостоятельности не имеют. Это все профанация. Под красивыми словами, к сожалению, действующая власть маскирует действия по централизации этих расходов, чтобы уничтожить остатки местного самоуправления.

Отдельным политикам, которые кричали, что мы не поддерживаем законопроект [№5130](#) по минимальным заработным платам, хочу сказать, что мы не говорим, а осуществляем конкретные действия: зарегистрировали законопроект [№5130-1](#), за который нам не дали возможности проголосовать. Этим законопроектом предусматривается повышение не только минимальной заработной платы, а и процентное пропорциональное повышение всей тарифной сетки. И это повышение планировалось достигнуть не за счет работающих пенсионеров, которые и так получают минимальные пенсии, а за счет пропорционального повышения, как предлагал...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Анатолія Денисенка, позафракційний.

ДЕНИСЕНКО А.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №173, Харківська область, самовисуванець). Прошу передати слово Писаренко Валерію Владимировичу.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Писаренко. Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №168, Харківська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановні українці! Насамперед я хочу привітати місцеве самоврядування з їх святом. Сьогодні воно має приводи як для оптимізму, так і для песимізму. Останнім часом ми дуже багато говоримо про децентралізацію. Але, на жаль, в певних періодах вона стає більше деградацією деяких регіонів.

Дійсно, в проекті Державного бюджету на 2017 рік, прийнятому в першому читанні, та в законопроектах, розгляд яких ми вчора розпочали, закладений дуже суттєвий тягар для регіонів. Якщо ми приймемо в тій редакції, яку вчора було презентовано тут Кабінетом Міністрів, цей великий тягар ляже на місцеві бюджети. Сьогодні, на жаль, в регіонах єдиною успішною реформою стала реформа виживання. Люди і регіони наразі виживають. Незважаючи на те, що дуже багато розмов ведеться про децентралізацію, на регіони поки що спускаються лише функції і обов'язки.

Харківські депутати подали свої пропозиції до проекту державного бюджету з урахуванням інтересів Харкова та Харківської області. Якщо ми хочемо бачити сильну та заможну Україну, нам потрібно забезпечити фінансовий розвиток регіонів та створити реальну конкуренцію між регіонами.

Тому ми наголошуємо на тому, що треба серйозно поставитися до фінансування видатків на оплату комунальних послуг, закладів освіти та охорони здоров'я міста Харкова та Харківської області. Ці видатки не повинні бути фінансовим навантаженням на місцеві бюджети. Ми що, хочемо повернути країну в 90-ті, коли в школах знову не буде світла і тепла?

Сьогодні болючим і нагальним не лише для харків'ян є питання погашення заборгованості в різниці тарифів за житлово-комунальні послуги, надані населенню. Вирішення цього питання необхідне для стабільної роботи комунальних підприємств, які здійснюють щоденне обслуговування півтора мільйонного міста. Просимо передбачити в держбюджеті кошти на погашення заборгованості різниці в тарифах у розмірі 1,2 мільярда гривень.

Далі. На фінансування пільгового проїзду окремих категорій громадян місцевий бюджет Харкова потребує 450 мільйонів гривень.

Актуальним питанням залишається безпека харків'ян. 208 мільйонів гривень потрібно виділити на закінчення будівництва об'єкту цивільної оборони на ділянці від станції метро «Олексіївська» до новоствореної станції метро «Проспект Перемоги».

Шановні колеги, дякую вам за увагу! Хочеться, щоб ми підтримали всі вимоги регіонів. Запрошую всіх до Харкова, щоб ви на власні очі побачили, як можуть розвиватися українські міста, де головним гаслом є «Любити Харків та працювати для людей!».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Світлану Заліщук.

ЗАЛІЩУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Пані головуєча! Шановні громадяни України! Мій виступ прошу вважати офіційним зверненням до Національного антикорупційного бюро України.

Учора фігурант кримінального провадження народний депутат Онищенко оприлюднив перший аудіозапис з так званої фонотеки, на якому втікач Онищенко та людина з голосом, схожим на голос його колеги в парламенті Олеся Довгого, обговорюють в який спосіб влада

може допомогти Онищенку уникнути правосуддя. Цей запис, по суті, може стати першим доказом великої корупційної змови на найвищому рівні в державі, яка свідчить, що ключові рішення в нашій країні ухвалюються в інтересах вузького кола людей.

Політична партія «ДемАльянс» звертається до НАБУ з вимогою негайно розпочати перевірку оприлюдненого запису Онищенком, а також інших заяв, зроблених газовим олігархом у засобах масової інформації.

Я хочу нагадати, що депутати «ДемАльянсу» (Мустафа Найєм, мій колега Сергій Лещенко, Вікторія Пташник) неодноразово публічно заявляли про роль Олесь Довгого в парламенті як людини, що вирішує окремі голосування для Президента та інших політичних гравців. Також ми хочемо нагадати, що під час виборчої кампанії до парламенту у 2014 році Олесь Довгий, балотуючись у Кіровоградській області, користувався заступництвом Адміністрації Президента.

Можливі злочинні дії депутата Онищенка в рамках газової справи та окремі заяви про його зв'язки зі службами Росії не повинні стати на заваді повноцінного розслідування його заяв про тотальну корупцію найвищих посадових осіб в Україні. «ДемАльянс» вимагає розслідування корупції по-новому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений для виступів, завершився. Добре. Ще 1 хвилина.

Гуляєв, «Партія «Відродження». Будь ласка.

ГУЛЯЄВ В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №140, Одеська область, самовисуванець). Всем добрый день! Група «Партія «Відродження». Я как бывший сельский председатель хочу поздравить всех сельских председателей, мэров городов с сегодняшним большим праздником

(Оплески). Сельские рады – это наш оплот. Мы, депутаты, все к ним обращаемся перед выборами. Я хотел бы, чтобы мы, сидящие в зале депутаты, выполняли то, что обещаем им перед выборами.

Я хотел бы сказать, что законопроект [№4355](#) о земле, который будет завтра рассматриваться, действительно не очень совершенен. Но он даст хоть какую-то возможность объединенным громадам, местным громадам осуществлять свои земельные полномочия. Чтобы сельский председатель, если придет к нему какая-то бабушка и что-то попросит, мог сказать: «Да, я это могу».

Еще раз с праздником вас, сельские председатели и мэры городов! Всего вам хорошего!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я дуже прошу всіх голів фракцій і секретаріат запросити депутатів в зал, щоб ми мали в залі кворум.

Шановні колеги, в президію надійшла заява від фракцій Радикальної партії та «Самопоміч» про оголошення перерви. Але вони готові замінити її виступом з трибуни.

Хто виступатиме? Єгор Соболев. Я надаю вам 3 хвилини на виступ, і потім переходимо до розгляду питань порядку денного. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Минуло вже 33 дні, а парламент не може визначитися щодо надання згоди на позбавлення Вадима Новинського депутатської недоторканності. І це при тому, що Генеральна прокуратура просить згоди не на арешт, а лише на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. Але 33 дні цей парламент покриває одного зі своїх членів.

Я хочу запитати: а як ми будемо розслідувати злочини Президента, про які розкривається все більше даних, більше інформації?

Як ми виконаємо обіцянку, яку давала кожна політична партія, – про повне скасування депутатської недоторканності?

«Самопоміч» розробила законопроект, який назавжди розв’яже цю проблему. Його норми вимагають від парламенту: по-перше, протягом семи днів давати згоду на притягнення депутата до кримінальної відповідальності, затримання або арешт, в залежності від того, що проситиме Генеральна прокуратура, по-друге, дозволяють депутату самому відмовитися від депутатської недоторканності, по-третє, блокують дію закордонних паспортів депутата у разі, якщо в парламент надійшло подання від Генеральної прокуратури на притягнення його до кримінальної відповідальності.

Nemo est supra leges – ніхто не стоїть вище законів. Це давня істина з часів римського права має стати пануючою у цій залі. Допоки Верховна Рада не винесе на голосування рішення про позбавлення Новинського депутатської недоторканності, «Самопоміч» не братиме участі в жодному голосуванні. У вас вистачає часу і бажання поділити гроші платників податків, але ви не можете зібратися для того, щоб дозволити правосуддю хоча б щодо одного народного депутата стати дійсністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Я ще раз запрошую всіх зайти в зал.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу» ([№3525](#)).

Я прошу підтримати пропозицію про розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 126.

Я поставлю ще раз. Прошу всіх зайти в зал.

Колеги, в нас сьогодні стоять до розгляду питання щодо місцевого самоврядування. Якщо зараз ми ввійдемо в процедуру повного

розгляду, у нас може не бути шансів в День місцевого самоврядування дійти до питань місцевого самоврядування.

Тому я дуже прошу всіх сконцентруватись, зайняти робочі місця. Звичайно, якщо не буде голосів, ми підемо за повною процедурою. Але я просив би підтримати пропозицію комітету розглянути дане питання за скороченою процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови №3525 за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 139.

Немає політичної волі залу. Ставити ще раз? Добре, давайте ми почекаємо 30 секунд.

Я прошу колег народних депутатів, які знаходяться зараз у кулуарах, зайти в зал і зайняти робочі місця. Прошу секретаріат запросити депутатів і голів фракцій в зал. Прошу всіх сконцентруватись.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови №3525 за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо! Якщо не буде достатньої кількості голосів, будемо розглядати за повною процедурою.

«За» – 143.

Рішення не прийнято.

Розглядаємо дане питання за повною процедурою.

Слово надається голові Комітету з питань культури і духовності Княжицькому Миколі Леонідовичу. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Це звернення було зареєстровано в парламенті ще рік тому, коли ми відзначали чергові роковини загибелі наших співгромадян під час великого Голодомору 1932-1933 років. Протягом року це звернення знаходилося в українському парламенті. Але зараз настав час за нього проголосувати. Причин для цього декілька.

Ми звертаємось до парламентів держав світу з проханням і вимогою визнати Голодомор 1932-1933 років геноцидом українського народу, як це зробили український парламент та багато наших союзників. Зараз, в часи російської агресії, це особливо важливо для України і для кожного її громадянина. Ми не маємо таких ресурсів, які має

агресор. Ми не маємо телеканалу «*Russia Today*», мільйонів на підкуп політичних партій в європейських країнах. Ми маємо потужну історію – трагедію нашого народу, яка стала однією із найбільших європейських трагедій ХХ століття.

Це звернення є дуже важливим. Воно дасть сигнал нашим послам, дипломатичній службі активно розпочати перемовини в тих країнах, де вони представляють Україну, про необхідність визнання парламентами всіх країн світу Голодомору 1932-1933 років геноцидом. Зараз я хочу зачитати Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1933-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу.

«Україна в 1932-1933 роках пережила страшну трагедію – Голодомор, який забрав мільйони людських життів. Злочинний комуністичний тоталітарний режим шляхом насильницького вилучення продовольства, блокади сіл та цілих районів, заборони виїзду за межі охопленої голодом України, згортання сільської торгівлі, репресій щодо незгодних зумисно створив для українців такі життєві умови, що були розраховані на їхнє фізичне знищення. Така політика режиму – злочин проти людяності відповідно до Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року про запобігання злочину геноциду і покарання за нього.

Верховна Рада України Законом України «Про Голодомор 1932-1933 років в Україні» від 28 листопада 2006 року визнала Голодомор злочином геноциду проти українського народу, а Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» від 9 квітня 2015 року засудила комуністичний тоталітарний режим як злочинний.

У 1932-1933 роках тоталітарний режим ховав свій злочин за стіною пропаганди і брехні. Режим впродовж всіх наступних десятиліть намагався не лише приховати правду про Голодомор в Україні, а й назавжди знищити крихти пам'яті про нього. Небезпечним було не тільки писати про це в пресі, листах до партійних «вождів» або родичів за кордон, а й навіть згадувати в приватних щоденниках. Будь-який необережний запис міг зруйнувати життя, вилитися в десятиліття таборів ГУЛАГу. Однак, попри всі небезпеки, в найважчі часи знаходилися люди, які, відчуваючи свою відповідальність перед наступними поколіннями, не могли мовчати». Ну, тут достатньо згадати Джеймса

Мейса, який приїхав в Україну і першим почав досліджувати жахливу трагедію Голодомору, багатьох інших дослідників цієї жахливої трагедії, згадати й тих людей, які зрадили своєму професійному обов'язку, фактично на вимогу сталінського режиму закривали навмисно очі на те, що відбувалося тут в ті жахливі роки трагедії. Продовжую звернення.

«Керівництво СРСР блокувало будь-яку інформацію про реальну ситуацію в Україні. Воно свідомо дезорієнтувало світову громадськість. Тим не менше, деякі іноземні журналісти, які побували в оточеній залізною завісою й охопленій голодом Україні, зуміли своїми публікаціями донести світові правду про злочин убивств мільйонів людей. Ми їх сьогодні називаємо Людьми правди. Це журналісти, громадські діячі, митці, політики демократичного світу і звичайні українські селяни. Одні публікували статті у вільній пресі, інші – описували побачене й пережите в щоденниках чи просто фотографували той жах, що відбувався навколо. Вони вірили, що зафіксована ними правда важлива для протистояння злу, яке вбиває мільйони людей. Завдяки їх зусиллям вдалося зберегти інформацію про один із найстрашніших злочинів в історії людства – Голодомор. Через багато років ця інформація стала однією з причин краху комуністичного режиму, на руїнах якого постала незалежна Україна.

Сьогодні Україна знову стала жертвою агресії сталінських послідовників з Кремля. Україна протистоїть не лише агресії зі сходу, а й масштабній інформаційній навалі, опертій на брехню. Агресор знову вибудовує стіну пропаганди, щоб приховати свої злочини. І сьогодні, як і вісім десятиків років тому, Україна потребує слова правди, щоб світ знав.

«Щоб світ знав» – ці слова були актуальними для тих, хто говорив і писав у 1933 році, і такими вони залишаються й досі. Нам надзвичайно важливо, аби за межами України знали, що саме в нас відбувається.

Верховна Рада України, вшановуючи пам'ять убитих голодом, висловлює глибоку подяку всім тим, хто проривав вибудовану комуністичним тоталітарним режимом залізну завісу пропаганди і брехні, всім тим, хто зберігав пам'ять про трагедію, яку пережив український народ, всім тим, хто по крупицях відновлював правду про Голодомор.

Верховна Рада України також висловлює подяку всім державам світу, які сьогодні підтримують нашу державу в протистоянні з агресором. Висловлює подяку всім, хто сьогодні доносить правду про події в Україні до світової громадськості.

Верховна Рада України звертається до держав світу з проханням визнати Голодомор 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу. Наша спільна пам'ять про злочини минулого є запорукою їхнього неповторення в майбутньому».

Шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань культури та духовності на своєму засіданні 25 листопада 2015 року (протокол №25 від 25.11.2015 року) розглянув напрацьований народними депутатами України – членами Комітету з питань культури і духовності спільно з Українським інститутом національної пам'яті проект Постанови Верховної Ради «Про Звернення Верховної Ради до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу». Співавторами цього законопроекту також виступили Ганна Гопко та Вікторія Сюмар.

Приймаючи до уваги актуальність зазначеного питання та його важливий і суспільно-політичний резонанс, народні депутати України – члени комітету вирішили ще раз нагадати світовій громадськості про геноцид українського народу – трагічну сторінку в історії людства, внести на розгляд Верховної Ради України зазначений проект постанови Верховної Ради України та рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Пане Миколо, залишайтеся біля трибуни.

У нас 3 хвилини на запитання до доповідача. Прошу провести запис на запитання.

Володимир Литвин. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги! Я уважно прочитав це звернення і в мене, людини, яка дещо розуміється в історичній

проблематиці, до вас запитання. Будь ласка, назвіть конкретні прізвища науковців і експертів, які були залучені до підготовки цього звернення (тільки, будь ласка, не посилайтеся на політиків з інших інституцій), я маю на увазі представників Інституту історії України Кульчицького і Єфіменка, які глибоко займаються цією проблемою. Чи мали вони відношення до підготовки цього документа? Чи узгоджувався цей документ з Міністерством закордонних справ, оскільки йдеться про звернення до міжнародної спільноти?

І насамкінець. Щоб це не виродилося в черговий метелик, яких ми тут десятками наприймали, причому написані не зовсім...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Почну з другого запитання. Цей документ не лише узгоджувався з Міністерством закордонних справ, а й внесений в зал, у тому числі на прохання Міністерства закордонних справ, для його прийняття, щоб дати чіткі директиви нашим послам, про що я сказав у своєму зверненні, щодо активізації роботи про визнання Голодомору геноцидом в парламентах інших країн.

Також особливо актуальним і важливим це є для органів державної влади, зокрема для Міністерства закордонних справ, у тому числі як протидія інформаційній агресії Російської Федерації, яка є агресором не лише в прямій війні, а й в гібридній, спотворюючи зараз на свої кошти інформацію про нашу жахливу історію в інших країнах. Тому Міністерство закордонних справ просило терміново прийняти це звернення.

Що стосується співпраці з істориками. Пана Кульчицького я особисто дуже добре знаю, знаю його праці, багато з ним спілкувався. У нас є певний механізм роботи над зверненнями, у нас є орган державної влади – Інститут національної пам'яті, який в тісній співпраці з Інститутом історії України готує відповідні документи. У документі сказано, що звернення підготовлено спільно з Інститутом національної пам'яті, який співпрацює з Інститутом історії України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Прошу передати слово Олександрю Бригинцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бригинець. Будь ласка.

БРИГИНЕЦЬ О.М., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Безумовно, цей проект постанови треба приймати. Хотів би сказати, що фракція «Блок Петра Порошенка» буде його підтримувати. Наведу цифри, які, можливо, вразять всіх, скільки за 1 хвилину гинуло людей під час голодомору – 17. Це означає, що наш сесійний зал вимер би за 25 хвилин, а Київ – за чотири місяці. Це була настільки болюча проблема. А радянська пропаганда за весь час свого існування призвела до того, що люди в світі не дуже розуміють процеси, які тоді відбувались в Україні. Ми можемо це виправити, проголосувавши за це звернення.

Тому в мене не запитання, а заклик до всіх підтримати даний проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

І останнє запитання. Марченко передає слово Андрію Ілленку.
Будь ласка.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Безумовно, необхідно приймати даний проект постанови, тому що це питання не тільки історичної пам'яті, а й національної честі і нашого сьогодення. Адже ми розуміємо, що той ворог, який знищував українців під час голодоморів (я нагадую, що їх було три, в тому числі один із них післявоєнний), сьогодні під тими самими гаслами йде на нашу землю, і вже на частині нашої землі, яка тимчасово окупована, далі знищує українців, як це робилося в ХХ столітті.

Тому треба доносити правду до світового співтовариства, щоб було зрозуміло, що геноцид – це злочин, який не має терміну давності і який за своєю моральною жахливістю не може бути в якійсь градації: одні геноциди визнаються світовою спільнотою, і це правильно,

а щодо інших, навпаки, існує якесь замовчування, політиканство, подвійна мораль і таке інше. Я думаю, всі жертви геноциду мають бути однаково вшановані на міжнародному рівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Миколо, прошу прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Я, звичайно, підтримую те, що сказав Андрій Ілленко. Звичайно, як й інші країни, ми постійно стикаємося з такими заявами, бо і до нашого Комітету з питань культури і духовності звертаються інші країни щодо визнання геноцидів, які відбувалися з їхніми народами на тому чи іншому етапі, і приймаємо їх. Безумовно, тут ми маємо бути значно активнішими.

Я хочу закликати всіх депутатів, незалежно від політичних поглядів і переконань, які знаходяться зараз в залі чи поза його межами, проголосувати, віддати борг тим, хто загинув у 1932-1933 роках, і тим, хто продовжує гинути зараз на наших фронтах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Миколо, за доповідь.

До співдоповіді запрошується голова Комітету у закордонних справах Ганна Гопко. Будь ласка, пані Ганно.

ГОПКО Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Прошу показати слайди.

Дорогі українці! Шановний головуючий! Проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу» є дуже важливим. Я хотіла б показати вам статтю відомого британського журналіста Гарета Джонса, який тоді вперше в британській пресі назвав голод в Україні спланованим терором і геноцидом, організованим більшовиками на чолі зі Сталіним.

Цивілізований світ на той час репрезентувала Ліга націй – перша міжнародна міждержавна організація, створена з метою розвитку співробітництва, досягнення миру і безпеки між народами. Саме до

цієї організації тоді апелювали наші українські діячі, різні установи, вимагаючи втрутитись і зупинити винищення цілого народу.

На початку вересня 1933 року українці з так званого вільного світу вирушили до Женеви, де була штаб-квартира Ліги націй, щоб, дотримуючись усіх вимог міжнародного права, добитися ухвалення відповідного рішення. Але час, який обрали українці для вирішення гострого і проблемного питання, виявився вкрай несприятливим. Представники великих держав, насамперед Франції та Англії, не бажали розглядати це питання, щоб не погіршувати своїх відносин з СРСР. Тоді вільний світ чудово знав, що відбувається в тюрмі народів, що мільйони вмирали з голоду, але мовчав.

Зараз на екрані ви бачите статтю, назва якої звучить дуже просто: «Немає хліба». Гарет Джонс опублікував її в британській пресі. Тоді було небагато журналістів, які приїжджали в Радянський Союз і писали правдиві статті. Водночас інший журналіст Дюранті, на запрошення Радянського Союзу приїхав для того, щоб брехати світу. Він не бачив мільйонів дітей, які вмирають з голоду, родин, які пухли і не знали, що робити далі. Він не бачив цієї трагедії, він просто брехав.

Сьогодні ми зробили це звернення до демократичних держав світу, щоб світ не тільки знав правду про голодомор, а й щоб запобігти новим катастрофам.

Американський дослідник Джеймс Мейс, який написав книгу «Ваші мертві обрали мене», вивчив українську мову, був викладачем в Києво-Могилянській академії, на весь світ розповів про ці трагічні сторінки.

Нещодавно, перебуваючи в Італії з нашою офіційною делегацією, ми зустріли професора італійського університету, який видав цілу книжку про голодомор як геноцид і про сталінські репресії.

На сьогодні понад 20 держав класифікували голодомор як геноцид. Цього дуже мало. Приймавши звернення, ми дамо нашим дипломатам в різних столицях світу можливість звертатися до парламентів, урядів, щоб у 2017 році ми займали проактивнішу позицію щодо визнання. Я дуже сподіваюся, що до 2018 року, коли будемо відзначати 85-ту річницю Голодомору, багато парламентів, зокрема ізраїльський Кнесет... Коли делегація з Ізраїлю на чолі зі спікером Кнесету приїздила до Києва, ми дуже жорстко поставили їм одну із наших вимог: якщо ми хочемо і надалі розвивати двосторонні стосунки, ізраїльські

колеги мають визнати Голодомор геноцидом. І ми до цього будемо докладати зусилля.

Я хотіла б подякувати представникам діаспори, які інвестували 20 мільйонів доларів на зняття фільму «Гірки жнива», який незабаром вийде на екрани, і весь світ побачить сучасний художній фільм про Голодомор. Це те, що ми давно мали зробити.

Зараз ми бачимо, як відроджується українська кінематографія. Вийшли фільми: «Жива», «Гніздо горлиці» та інші. Я думаю, наш обов'язок показувати світу правду через кіно, через родини тих, які загинули, які стали жертвами.

Колеги, я хотіла б сказати, що в нинішній ООН нам дуже важко вибити факт того, що Росія вчинила факт агресії, і забрати право вето, яке для Росії є правом на вбивство – зокрема на цьому тижні вони заблокували рішення щодо перемир'я. Тому я закликаю кожного з вас – це наш святий обов'язок – проголосувати за це рішення, пом'янути тих людей, які стали жертвами Сталіна, жертвами того комуністичного режиму, і щоб нашим наступним поколінням ніколи не довелося в житниці Європи переживати одну з найбільших трагедій.

Сьогодні я хотіла б подякувати всім парламентаріям, особисто пану Княжицькому, пані Сюмар, нашій діаспорі, всім українцям і сказати, що ми пам'ятаємо. А якщо пам'ятаємо, ця трагедія більше ніколи не повториться. Також хочу подякувати тим журналістам правди з усього світу, які всупереч тодішньому терору приїжджали в Україну і, не боячись, писали про цю правду. Це справжні наші союзники.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ганно. Прошу залишатися на трибуні.

Прошу провести запис на запитання до співдоповідача. Відводимо 3 хвилини.

Кишкар Павло Миколайович. Будь ласка.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Ганно Миколаївно хочу зробити доповнення до ваших влучних тез.

Ви згадували Дюранті. На кінець своєї кар'єри він визнав Голодомор, сповідувався, написав декілька правдивих достатньо потужних статей про події, які були в 1932-1933 роках на території України.

Думаю, нам треба розширити коло тих людей і тих країн, які мусять визнати Голодомор геноцидом українського народу. Цей заклик треба спрямувати до Міністерства закордонних справ, щоб така робота щодо цього велася постійно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ганно, ваш коментар.

ГОПКО Г.М. Я вважаю, що під час розгляду проекту бюджету на 2017 рік важливо закласти окремою статтею кошти для Мінкультури, МЗС на заходи про відзначення Голодомору в усьому світі, щоб дипломати мали можливість демонструвати художній фільм «Гірки жнива», співпрацювати з різними урядами, проводити просвітницькі заходи, щоб Москва не мала можливості втручатися і блокувати рішення в різних державах, як це вона зараз робить, щоб правда була почута.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Добродомов Дмитро.

ДОБРОДОМОВ Д.Є., секретар Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №115, Львівська область, самовисуванець). Я прошу передати слово Олегу Мусію.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ №124, Львівська область, самовисуванець). Політична партія «Народний контроль». Пані Ганно, безумовно, правда буває або повною правдою, або напівправдою. Повністю підтримуючи необхідність звернення до парламентів європейських держав, я хотів би вас запитати: чому ви посилаєтесь на італійських, англійських дослідників? А ми, українці, знаємо про те, що в Україні було три голодомори, які в нашому

розумінні є геноцидом? Невже Голодомор 1921-1923 років, коли загинуло близько 4 мільйонів людей, не є геноцидом українців? Невже Голодомор 1946-1947 років, коли загинуло близько 2 мільйонів людей, не є геноцидом? Може, ми давайте це якось об'єднаємо і скажемо всьому суспільству повну правду, а не частину правди – лише про найбільший геноцид у 1932-1933 роках. Що ви думаєте з цього приводу?

ГОПКО Г.М. Дякую вам за запитання. 2017 рік стане для нас символічним. Тому що в цьому році буде 100 років з того моменту, коли війну за незалежність протягом 1917-1921 років ми програли через внутрішню боротьбу еліт, і втратили державність. Це призвело до масових репресій, масових голодоморів, про які ви згадали, в тому числі й штучного, організованого Сталіним у 1932-1933 роках.

Тому зараз для нас дуже важливо пам'ятати уроки історії, щоб у 2017 році через чергову політичну нестабільність, якою можуть скористатися наші недруги, ми знову не втратили державність, і не дай, Боже, повторилися трагічні сторінки. Я за те, щоб ми пам'ятали, визнавали. Я повністю це підтримую.

В Україні є багато достойних істориків, дуже багато видань, зокрема газета «День», в якій дуже багато публікується українською, англійською мовами. Але мені важливо було сфокусуватися на тих іноземних дослідниках, щоб показати, що в нас є союзники, які вже давно зрозуміли і несуть правду, що Голодомор – це геноцид, іншої правди немає, і кількість таких людей в інших державах світу треба збільшувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І останнє запитання. Ігор Мосійчук. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Радикальна партія. У мене звернення до Голови нашого парламенту. Шановний пане Андрію, я прошу, навіть, вимагаю опублікувати список відсутніх народних депутатів зараз у залі. Тому що прийде час і зі свічками, колосками підуть до

«Меморіалу пам'яті жертв голодоморів в Україні», литимуть крокодилячі сльози. Я розумію, коли в залі Бойка немає, бігає, йому сам Бог велів, але коли немає тих лідерів фракцій, які люблять кричати про патріотизм і одягати вишиванки від *Louis Vuitton*... Виникає запитання і до вас, пані Ганно. Скажіть, будь ласка, що робиться зараз комітетом і Міністерством закордонних справ для визнання Голодомору геноцидом Кнесетом держави Ізраїль?

Дякую.

ГОПКО Г.М. Щиро дякую вам за це запитання. Під час візиту делегації Ізраїлю на чолі зі спікером Кнесету в Україну наша делегація на всіх зустрічах, підбиваючи підсумки 25-річчя дипломатичних відносин між Україною та Ізраїлем, дуже чітко сказала, що подальша розбудова наших взаємин має базуватися на правді. Для нас є дуже важливим, щоб Кнесет не переносив розгляду постанови, зареєстрованої в парламенті Ізраїлю, а прийняв нарешті історичне рішення.

Ми плануємо наші подальші візити до них. За ініціативи Антона Геращенко знімаються сюжети про єврейські сім'ї, які також були жертвами Голодомору-геноциду, щоб показати, що жертвами були представники різних націй, які проживали тоді в Україні, і що це не лише питання українців.

Я хотіла б подякувати Радикальній партії, найбільша кількість депутатів якої була присутня в цьому році біля «Меморіалу пам'яті жертв голодоморів в Україні» під час відзначення роковин Голодомору, та закликати до цього інших колег. Цей день раз на рік! Прикро, що представників дипломатичного корпусу було більше, ніж народних депутатів. Думаю, що в цей день ми маємо бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пані Ганно.

Колеги, час для запитань завершений. Зараз буде проведений запис на виступи від фракцій, потім виступлять депутати. Отже, у вас буде можливість виступити не трохи, а багато.

Хочу відповісти пану Ігорю. Перед голосуванням за цей проект постанови я проведу сигнальне голосування. Попереджаю, буду сидіти тут, допоки депутати не зберуться і не дадуть позитивного результату голосування. Хай це буде 5, 10, 20 хвилин. Ми вже проходили таку практику. Не думайте, що ваше перебування за межами залу в робочий час, не буде зафіксовано. Я оголошуватиму, а також ми

бачитимемо на табло присутність депутатів фракцій у залі. І поки дане питання не буде проголосоване, я проводитиму сигнальні голосування, щоб депутати розуміли, що треба повертатись в зал. І я впевнений, що ми вийдемо на позитивне голосування.

Продовжуємо розгляд питання за повною процедурою. Прошу провести запис на виступи від фракцій.

Від «Блоку Петра Порошенка» Паламарчук Микола Петрович. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Кривенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кривенко. Будь ласка.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Шановне товариство! Безумовно, ми всі підтримуємо це звернення до міжнародного суспільства. Для мене це певна особиста історія, як і для багатьох сімей в Україні, які мають родичів, у тому числі ще живих. Багато сімей рухівців були постраждалими, які пережили той страшний геноцид. І хочу сказати, ще є ті, які дожили до сьогодні.

Під час доповіді голови профільного комітету я хотів поставити запитання, але не встиг. Тому зараз я його озвучу як звернення. Ми повинні спробувати використати наше головування в лютому в ООН для того, щоб акцентувати увагу на цій проблемі. Якщо є така можливість, це політично можливо, я просив би наших дипломатів використати, в тому числі і цю можливість, а також усі інші.

Я як заступник голови бюджетного комітету доповідаю, що ми постійно підтримуємо всі ініціативи щодо збільшення фінансування нашого Міністерства закордонних справ. Вважаємо, що робота і війна на політичному фронті не менше важлива, ніж війна на реальному фронті на сході. Прошу всіх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Народного фронту» Береза Юрій Миколайович. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М. Прошу передати слово Єленському Віктору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єленський. Будь ласка.

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт». Шановні телеглядачі! Шановні члени парламенту! Фракція «Народний фронт» вважає звернення до парламентів світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом надзвичайно важливим з політичної, моральної, етичної точок зору. Ми повинні довести світу, що ми знаємо, що Голодомор справді був геноцидом. Для цього нам треба відмовитися від спекулювання самим словом «геноцид», маємо забути такі блюзнірські висловлювання як водопровідний чи тарифний геноциди. Так, був геноцид – винищення українського народу, який становив загрозу сталінському режиму. І цей геноцид, цей трагічний досвід України, був унікальним. Ми повинні довести світу, що захист нашої державності – це був і є захист від майбутніх голодоморів і геноцидів. Оборона нашої державності – це запорука того, що цей геноцид не повториться. Ми маємо показати ставлення Української держави на зовнішній арені до інших держав в залежності від того, наскільки уважно вони ставляться до болі українського народу, до нашої пам'яті про геноцид.

Наша фракція закликає всіх повернутися в зал і проголосувати за це звернення, яке є важливим кроком в утвердженні України на зовнішній арені.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України

СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата Олега Ляшка від Радикальної партії.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Можливо, хтось із українців, які зараз слухають засідання парламенту чи дивляться його по телевізору, подумає: хіба немає більш важливих питань сьогодення, наприклад, тарифи, пенсії, зарплати, аніж звернення до демократичних держав щодо визнання Голодомору геноцидом українського народу. Тим, хто так думає, хочу сказати: немає. Тому що, коли йдеться про історичну пам'ять, про майбутнє України, треба пам'ятати минуле. Наше майбутнє сформовано якраз в минулому столітті, коли сталінський комуністичний, людоненажерницький режим винищував мільйони українців тільки тому, що вони українці, що вони були хлібороби, що вони хотіли бути вільними людьми. Історичну справедливість має бути відновлено. Мільйони невинно убієнних! Жодну українську сім'ю не минув цей рукотворний Голодомор, організований комуністичним режимом. Діти, чоловіки, жінки помирили, бо в них силою, під страхом розстрілу, забрали хліб, вирощений на найродючішій землі, не випускали з голодних сіл у міста, щоб вони не могли там знайти роботу і прогодувати свою сім'ю. І хтось мені хоче сказати, що я, українець, маю про це забути? І хтось мені хоче сказати, що я маю це пробачити? І хтось мені хоче сказати, що немає важливіших питань, аніж відновлення історичної пам'яті і справедливості, вшанування тих мільйонів душ, які дивляться на нас зверху?

Якщо ми не пам'ятатимемо своє коріння, якщо ми не пам'ятатимемо звідки ми, якого ми роду, ми не матимемо майбутнього. Тому що фундамент майбутньої країни – це справедливість, українська душа, українське серце і українська земля. І тарифи, і зарплати, і боротьба з корупцією, і пенсії, і міжнародна політика – це все важливо, але найважливіше – яке в тебе серце і для чого тобі країна під назвою Україна? Для того, щоб тут «бабки» заробляти, а потім виводити їх в офшори чи для того, щоб тут росли твої діти, онуки і рід тут був, щоб ти сприймав країну, як свою, рідну, а не як територію для заробляння.

Тому я вимагаю від української влади докладати зусиль, бити в набат, щоб увесь світ знав про той злочин, який був вчинений проти українців, щоб він більше ніколи, ніколи не повторився на нашій землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата Івана Крулька від фракції «Батьківщина».

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Українська нація стала тією нацією у світі, проти якої цілеспрямовано велася найбільша і найтрагічніша, абсолютно спланована боротьба на знищення. Сьогодні вже згадували про три голодомори, які були на території України і які мали всі ознаки геноциду. Кожне велике місто України має свою «биковню», бо в них розстрілювалися і знищувалися представники української нації, інтелігенція. Більшовицький режим, який прийшов поневолити українську землю, робив усе, щоб повністю вбити в українців будь-які можливості для спротиву, подавити, навіть, бажання і думку про відновлення Української держави. Саме це було головною причиною спланованих акцій, які містили ознаки геноциду проти українського народу, української нації.

Ми знаємо, що всі глибокі дослідження проводилися в Україні для того, щоб правда про Голодомор – геноцид українського народу була відома всьому світу. І 13 січня 2010 року Київський апеляційний суд своїм рішенням офіційно визнав Голодомор 1932-1933 років геноцидом українського народу. Цим рішенням були названі організатори злочину, який не має строків давності, передбачений статтею 442 Кримінального кодексу України.

Я хочу, щоб у цьому залі прозвучали імена злочинців, організаторів геноциду – Голодомору 1932-1933 років: Сталін, Молотов, Каганович, Постишев, Косіор, Чубар, Хатаєвич, яким не має бути прощення і яких ми маємо пам'ятати як тих, які свідомо знищували українців, робили все, щоб Голодомор-геноцид був впроваджений. Безумовно, були тисячі виконавців цього злочину геноциду, і про них ми також повинні пам'ятати.

Ми маємо пам'ятати про всіх убійних під час цього геноциду. Справою нашої честі сьогодні – проголосувати це звернення, справою честі всіх дипломатів, політиків, нашої діаспори – визнання країнами світу страшного злочину геноциду, який відбувся на території України, щоб він ніколи не був повторений на земній кулі, як найстрашніша трагедія, яку тільки можна собі уявити, коли люди, живучи на

родючих землях помирали від того, що не мали куска хліба. На жаль, хлібний колосок в Україні сприймається не лише як символ життя, а й як символ пам'яті про мільйони жертв, які не мали цього колоска, щоб спекти собі хліб.

Тому я сьогодні закликаю всіх депутатів, всю сесійну залу об'єднатися і проголосувати за звернення до всього світу про визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом українського народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу вас записатися на виступи для участі в обговоренні.

Запрошую до слова народного депутата Олега Медуницю.

МЕДУНИЦЯ О.В. Прошу передати слово Юрію Березі.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Юрій Береза. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М. Ні для кого не є таємницею те, що 70 років це питання замовчувалось. Замовчувалось насамперед тими вилупками комуністичного режиму, які, на жаль, сидять у цьому залі також. Сьогоднішнє голосування буде показовим. Хто проголосує, хто все-таки визначить, що Голодомор це є геноцид українського народу? Заговорити в цьому залі ми можемо будь-яке питання і будь-яку проблему, але зараз надважливо показати єдність, що в цьому залі комуністичні вилупки більше ніколи не знайдуть собі місця.

Я закликаю всіх народних депутатів, насамперед «Самопоміч», повернутись в зал і дати голоси за цей проект постанови. Вона необхідна не лише нам, вона необхідна насамперед нашим дітям, нашим внукам, нашим правнукам, щоб така трагедія більше не повторилась.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Михайла Головка.

ГОЛОВКО М.Й., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське

об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», Тернопільщина. Той народ, який не пам'ятає власної історії, на жаль, змушений пережити її знову. Ті трагічні сторінки, які трапилися з нами в ХХ столітті, три голодомори, організовані Леніним, Троцьким і Сталіним, залишили невиправний слід, цю рану, на тілі української нації. Адже на початку ХХ століття українців згідно з переписом було понад 80 мільйонів, після голодоморів нас залишилося 35 мільйонів. Звісно, ми не можемо відродити ту чисельність. Трагедія, яка сталася з нами, залишиться на віка в наших серцях і в нашій пам'яті.

Але нас обурює факт, що сита Європа в той час купувала дешевий хліб більшовицького режиму, який вирішив лише силою, жахливим способом – голодною смертю – змусити скоритися нескорений український народ, українську націю. Мене обурює факт, що минуло багато років, є багато свідчень, фактів, історичних доказів, але, на жаль, так звані європейські партнери й досі не визнають Голодомор геноцидом української нації. Прикро, що цього не визнають Німеччина, Франція, Англія, Ізраїль, який мав приблизно таку саму трагедію, я вже не кажу про Москву, яка ніколи цього не визнає. Так звані партнери, маючи стільки доказів, не хочуть визнати страшний геноцид української нації, організований більшовиками на території України.

Сьогодні ми бачимо чергове повторення циклу агресії до України з боку Москви. Попередньо Україна здає ядерний потенціал, який входить в трійку найбільших у світі, і отримує лише гарантії на папері, наразі маємо війну на сході країни – виклик нашій нації. Московія не може змиритися з існуванням українців, Української держави.

Ми маємо розуміти, що ми ніколи не повинні розраховувати на когось. Чужими руками добре тільки жар загортати. Наша сила лише в нас, нашій єдності, Збройних Силах України. Ми повинні розраховувати тільки на самих себе. А до Європи ми маємо не звертатися, а вимагати від неї засудження дій більшовицької Москви, засудження цього геноциду, засудження сьогоднішніх дій Москви, яка в черговий раз робить геноцид вже на сході.

«Свобода» закликає підтримати цей проект постанови.
Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Валерія Лунченка.

ЛУНЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Тарасу Кременю.

ГОЛОВУЮЧА. Тарас Кремень. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В. Олег Медуниця, «Народний фронт».

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, було прохання передати слово Кременю (*Шум у залі*). Добре.

Олег Медуниця. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В. Шановні народні депутати! Незважаючи на те, що всі погоджуються з необхідністю прийняття даного проекту постанови, він дуже просто потрапляє на розгляд Верховної Ради, цей документ є дуже важливим. В той час, коли українські дипломатичні представництва по всьому світу проводять роботу щодо визнання парламентами різних країн Голодомор геноцидом українського народу, посольства Російської Федерації по всьому світу проводять потужну дипломатичну роботу щодо дискредитації наших зусиль. Вони обдзвонюють міністерства іноземних справ, проводять роботу з парламентаріями інших країн з метою невизнання Голодомору геноцидом української нації, який здійснювався руками російських загарбників на українській землі. Така дипломатична боротьба триває вже понад 10 років.

Ми провели колосальну роботу з відновлення історичної пам'яті. Протягом останніх 10 років писалися книги, переписувалися всі ті люди, які пережили Голодомор, і їхні свідчення, зібрано величезну наукову базу. Інститут національної пам'яті, який є органом державної виконавчої влади, створений нами, в тому числі й для того, щоб увічнити пам'ять про Голодомор, зберігає цю інформацію, ми поширюємо її по всьому світу. Пам'ять про цю трагедію важлива. Прийдешні покоління українців мають це розуміти, щоб українська нація завжди мала, зберігала і примножувала Українську державу. Бо держава – це найкращий механізм збереження нації. Тому важливо, щоб наші

сусіди, всі цивілізовані країни світу визнали факт геноциду українського народу.

Я закликаю всіх проголосувати «за». Фракція «Народний фронт» одностайно проголосує «за».

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Лапіна.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Слава Україні! Шановні колеги! Ви знаєте, нещодавно в місті Луцьку в гімназії №4 маленьким діткам розповідали про Голодомор, про трагедію, яка сталася в державі Україна, про батьків, які втратили багато дітей, навіть, для того, щоб спасти інших дітей, про що свідчать факти канібалізму. Для чого я це все розповідаю? Для того, що коли діти запитують: «Навіщо таке робили?», ми могли їм пояснити, сказати правду про це, що є дуже важливим. Знищували український народ тому, що він сильний і волелюбний.

Сьогодні є честю кожного депутата в цьому парламенті проголосувати кнопкою «за» за те, що ми визнаємо цей факт і закликаємо наше міжнародне співтовариство також визнати факт знищення, факт геноциду українського народу. Я прошу всіх колег мобілізуватися і підтримати даний проект постанови.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Андрія Ілленка.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Шановні колеги! Шановні українці! Сьогодні обов'язок українського парламенту проголосувати за цей проект постанови, бо мільйони українців, які були знищені тоталітарним більшовицьким московським режимом в ХХ столітті, їхні душі дивляться з небес на нас, на наші дії. Це не є просто історія, коли ми досліджуємо, як було. Це все є сьогодні. Голодомор порівнюють з іншими геноцидами, наприклад, з голокостом, проведеним нацистською Німеччиною, злочинний режим якої був знищений, засуджений, усі злочинці були притягнуті до відповідальності.

Більше того, сьогодні в багатьох країнах світу є кримінальна відповідальність за заперечення голокосту. І ми розуміємо, що цей злочин не тільки сказаний, а подоланий.

А коли говоримо про голодомори: 1921-1922 роках, 1932-1933 роках, 1946-1947 роках (переможний голодомор), а також про репресії, виселення, депортації, знищення української інтелігенції, насильницьку русифікацію, що є комплексом геноциду української нації, то той режим, який здійснював це, ми покарали? Ні! Більше того, якщо в радянські часи це переважно приховувалося, то зараз нинішня влада Російської Федерації бравує цим, розказує, що Сталін був ефективним менеджером, що це так треба було нам (кому, нам? – незрозуміло, мабуть, радянській окупаційній владі), щоб підняти індустрію, готуватися до війни. Ось десятки мільйонів людей і загинули. Ну, нічого, це потрібно було.

Сьогодні ті люди, які нападають на нашу країну, є нащадками тих, хто робив Голодомор. Вони пишаються цим, вони прославляють цей злочин. І ми маємо розуміти, що сьогодні точиться та сама війна, яка була в 1917-1919 роках, той самий ворог іде на нашу землю. Ми маємо розуміти, що навіть у ХХІ столітті, якщо буде в них можливість знову зробити геноцид – вони його зроблять. Треба розуміти це і стояти до кінця за свою землю. Треба світу пояснювати про цей страшний злочин, який, на жаль, може повторитися в майбутньому. Але головне – треба робити висновки і бути українцями, захищати себе, захищати свою землю, пам'ятати про своїх предків, відчувати свою відповідальність за сьогоднішній день.

Я хотів би свій виступ закінчити словами поета Василя Симоненка, який також загинув, замучений більшовицькою владою: «Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!».

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Олега Мусія.

МУСІЙ О.С. Слава Україні! Шановні народні депутати! Я хотів би звернутися до вас, а особливо до Комітету з питань культури і духовності, з проханням бути послідовними у внесенні не лише цього проекту постанови, розгляду якого ми чекали цілий рік, що є недоопрацюванням нашого парламенту, бо треба було голосувати одразу

після рішення комітету, а й інших. У комітеті є проект постанови №5140 про вшанування пам'яті жертв Голодомору 194-1947 років – геноциду української нації, зареєстрований за мого авторства два з половиною місяці тому, до якого комітет і досі не дав свого висновку і не вносить на розгляд парламенту. Є проект постанови про геноцид українців з боку Польської держави протягом 32 років. Комітет з питань культури і духовності протягом чотирьох місяців не може розглянути його і дати свій висновок, і ми не можемо проголосувати за цей проект постанови. Насправді, потрібно однозначно голосувати за звернення до всіх парламентів світу про визнання геноциду української нації.

Проте так само, як і вже засуджена і заборонена в Україні Комуністична партія, треба засудити і політичні сили. Ви знаєте, коли український парламент йшов до визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом, політична партія «Партія регіонів» голосувала проти. І її представники й досі є в цьому залі. Партія регіонів не засуджена і не заборонена в Україні, функціонує і збирається йти на вибори.

Тому я закликав би український парламент до послідовності і, можливо, направив би звернення до Міністерства юстиції, до нашого уряду про заборону таких партій, які голосують проти визнання голодоморів, переселень українців і таке інше.

І насамкінець хочу сказати, що жертви, які поніс український народ, голодомори протягом 1921-1923 років, коли за оціночними судженнями близько 3 мільйонів людей загинуло на Поволжі, в тому числі діти, в той період, коли забирали український хліб, і 8 мільйонів людей голодувало, та протягом 1946-1947 років, коли загинуло близько 1 мільйона, а голодувало – 3 мільйони, сплановані тим самим комуністичним режимом, українському парламенту також потрібно визнати геноцидом. Тобто спочатку нам треба визнати, а потім вже звертатися до міжнародної спільноти.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Олександра Супруненка.
Немає.

Народний депутат Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний український народ! Так сталося у моєму житті, що протягом 2007-2010 років я був заступником голови Київської міської державної адміністрації Леоніда Михайловича Черновецького, якого люблять згадувати у розмовах про земельний дерибан, про бабусь. Але чомусь ніхто не згадує, що саме за часів тієї влади, у 2007-2010 роках, були демонтовані пам'ятники українським катам, які створили для мільйонів українських людей цей Голодомор.

У ті роки я був заступником голови Київської міської державної адміністрації і одночасно головою Комісії з питань найменувань та пам'ятних знаків. Пам'ятаю, як за попереднього Президента Ющенка, про якого хочу сказати теплі слова, бо, насправді, саме він відкрив для всього українського народу тему Голодомору, як справжнього страхіття геноциду для всієї Української держави, ми будували «Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні» на вулиці Івана Мазепи, і в місті Києві одночасно стояли пам'ятники Косіору, Чубарю і Петровському – трьом лідерам радянської України, які в ті часи спонукали людей до цього страхіття. І тоді, в ті роки, бо раніше не було до цього діла, я піймав себе на думці, що, з одного боку, вшановуємо жертв, з іншого, не звертаємо уваги, що пам'ятники катів стоять на вулицях міста. Я пишаюсь тим, що не без моєї участі ці три пам'ятники зникли з карти нашого міста. Петровський стояв, хто пам'ятає, там, де зараз Вінграновський, біля «Динамо», Чубар – в парку Чубаря, на околиці міста Києва, Косіор – на колишній вулиці Артема. А скільки було названо вулиць ім'ям тих людей? Їх сьогодні переіменовано.

Попереднім скликанням, я тоді не був народним депутатом, була започаткована тема декомунізації. Але ще й досі в наших селах таблички тим катам не зняті. Хтось забув, хтось каже, що це наша історія, а керівник однієї церковної лінії... Так, так, ідеться про Сабодана чи як його там звати, який казав, що це Бог в покарання послав нам Голодомор. Я дуже перепрошую, я також родом з Чернівців, і мені шкода, що в Чернівцях був народжений такий священик.

Тому, товариство, я наголошую, декомунізація не закінчилася, Голодомор не закінчиться, допоки «Опозиційний блок» не визнає це і не почне разом з усім українським парламентом називати речі своїми іменами.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, через кілька хвилин перейдемо до прийняття рішення.

Прошу секретаріат Верховної Ради запросити депутатів в зал. Прошу всіх голів фракцій через свої секретаріати запросити депутатів в зал. Через кілька хвилин будемо голосувати.

Зараз надаю 1 хвилину Чумаку, позафракційному. Будь ласка. Потім – заключне слово.

ЧУМАК В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №214, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Виборчий округ №214, Дніпровський район міста Києва, позафракційний. Шановні колеги! Про Голодомор я знаю з розповідей моїх мамі і бабусі, які пережили це в 1932-1933 роках, а потім і 1937 році, і після війни, коли замість нормальної їжі їли бурячиння, бурякову ботву, щоб вижити. Наше завдання – зробити так, щоб про це знав весь світ і визнавав Голодомор геноцидом українського народу.

Але я вийшов сказати не лише про це. Учора ми відмічали День Збройних Сил України. Слава Богу, що в нас є що зараз відмічати. Слава Богу, що в нас є армія, яка, дійсно, може показати, що вона захищає свою країну. Слава Богу, що в нас є захисники, які сьогодні, будемо говорити так, знаходяться під опікою Української держави. Але ми не повинні забувати про тих, хто відслужив, хто зараз знаходиться на пенсії або у відставці, в тому числі й тих осіб, які виконували свій інтернаціональний обов'язок в інших країнах світу в різні часи.

Я хочу сказати, що до мене листом звернулася Українська Спілка ветеранів Афганістану, які зараз знаходяться біля стін парламенту, де вказує на те, що в проекті бюджету на 2017 рік вкрай врізані всі можливі гарантії соціального захисту ветеранів війни і практично повністю знівельований Закон «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Крім того, вони наголошують на тому, що численні звернення представників спілки до уряду, керівництва держави ігноруються, вони не можуть зустрітися з керівництвом держави. Тому я хочу передати вимоги Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) і резолюцію учасників протестних акцій Голові парламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Хочу спитатися в автора і доповідачів: чи є потреба для заключного слова? Немає. Тоді спочатку я проведу рейтингове голосування, щоб запевнитися в тому, що в нас є голоси. Якщо є, перейдемо до прийняття рішення, якщо ні, будемо чекати, поки не знайдуться голоси в залі.

Колеги, прошу всіх, хто знаходиться в кулуарах, зайти в зал і зайняти робочі місця.

Проху взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу» (№3525). Голосуємо, колеги!

«За» – 227.

Дякую.

Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх депутатів зайти в зал і зайняти робочі місця.

Отже, ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до демократичних держав світу щодо визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні злочином геноциду українського народу» ([№3525](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято. Постанову прийнято.

Вітаю, шановні колеги.

Шановні колеги, я дуже вас прошу не розходитись. У нас є блок питань щодо місцевого самоврядування, які, з одного боку, є технічними, а з іншого, дуже важливими. Це проекти постанов: «Про зміну

і встановлення меж міста Бережани Тернопільської області» ([№3411](#)), «Про перейменування міста Мукачеве Закарпатської області» ([№5188](#)), «Про перейменування села Падалки Полтавського району Полтавської області» ([№5352](#)). Це дуже короткі питання. Сподіваюсь, вони об'єднують зал, і ми зможемо швидко їх розглянути.

Отже, пропонується вашій увазі розгляд проекту Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Бережани Тернопільської області» ([№3411](#)).

Є пропозиція розглядати дане питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

«За» – 173.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Федорука Миколу Трохимовича. Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Тернопільська обласна рада звернулась до Верховної Ради України з поданням про зміну і встановлення меж міста Бережани Тернопільської області. Проектом землеустрою щодо зміни і встановлення меж міста Бережани пропонується збільшити територію міста на 1525,07 гектара земель, що знаходяться у віданні Березанської міської ради, та затвердити територію міста Бережани загальною площею 2104,37 гектара.

Розширення території міста пропонується провести за рахунок забудованих земель комерційного призначення, земель промисловості, сільськогосподарського призначення та земель запасу.

Доцільність включення земельних ділянок обґрунтовується необхідністю вирішення актуальних містобудівних питань, зокрема: формування резервів житлових та виробничих територій, розміщення комунальних об'єктів рекреаційних територій, охорони пам'яток культурної спадщини, резервування територій для розміщення малих та середніх виробництв з метою залучення інвестицій у виробництво.

Питання про зміну меж міста Бережани погоджено відповідно до законодавства, розглянуто і схвалено Бережанською міською, Бережанською районною, Тернопільською обласною радами та Бережанською районною і Тернопільською обласною державними адміністраціями.

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування підтримує подання Тернопільської обласної ради щодо зміни встановлення меж міста Бережани Тернопільської області. Просимо народних депутатів підтримати проект Постанови «Про зміну встановлення меж міста Бережани Тернопільської області» (№3411). Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є потреба в обговоренні? Немає. Тоді я прошу запросити в зал усіх народних депутатів для прийняття рішення.

Прошу зайти всіх народних депутатів в зал і приготуватись до голосування. Місяцями ці технічні питання, які мають загальну підтримку, загальне розуміння, переносимо й переносимо. Я дуже прошу всіх сконцентруватися.

Запросіть усіх депутатів у зал.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту постанови №3411. Колеги, прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 184.

Шановні колеги, давайте я поставлю на повернення.

Я прошу запросити депутатів в зал. Я хвилину почекаю.

Колеги, будь ласка, запросіть депутатів в зал.

Прошу секретаріат Верховної Ради закликати депутатів в зал.

Колеги, прошу приготуватися до голосування. Будь ласка, заходимо, займаємо робочі місця. Я ставитиму один раз на повернення. Прошу всіх зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту постанови №3411. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 197.

Рішення не прийнято.

Колеги, а як щодо пропозиції повернути в комітет на доопрацювання? Можливо, підтримаємо цю пропозицію?

Я прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення в комітет на доопрацювання проекту постанови №3411. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування останню пропозицію про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи проекту постанови №3411 на доопрацювання. Колеги, прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 188.

Рішення не прийнято. Проект постанови відхилений.

Шановні колеги, в нас залишається 2 хвилини до оголошення перерви, і ми не встигаємо розглянути наступне питання. Але є прохання ветеранів Афганістану надати 1 хвилину для висловлення пропозицій тих, хто зараз проводить пікетування біля стін парламенту.

Слово надається народному депутату Куніцину. Будь ласка, 1 хвилина.

КУНІЦІН С.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні друзі! Ми не можемо робити вигляд, що нічого не відбувається. Біля стін Верховної Ради стоїть близько 2 тисяч ветеранів Афганістану. Я був координатором ветеранів Афганістану на Майдані з першого до останнього днів. Близько 2 тисяч афганців пройшли Майдан, 12 тисяч воювали на Донбасі, 160 загинуло, сотні поранених, командир 8-ї сотні Олег Міхнюк отримав посмертно Героя України.

Своїми прийнятими рішеннями ми зіштовхнули лобами афганців, атошників. В одних – одні пільги, в інших – інші. Люди прийшли. Щойно я з депутатом Сажком, афганцем, вийшли до них і виступили. Обстановка загострюється. Не можна робити вигляд, що нічого не відбувається.

Андрію Володимировичу, я до вас звертаюся, нехай чи Оксана Сироїд, чи голова профільного комітету Третьяков зустрінуться з делегацією. Люди пройшли війну, афганці-атошники можуть піти на все. А ми робимо вигляд, що нічого не відбувається!

Ми домовилися з Прем'єр-міністром Гройсманом, що до 25 грудня ми підпишемо Меморандум між афганцями, атошниками, з тим щоб усі учасники бойових дій, інваліди війни, сім'ї загиблих мали однакові пільги. Інакше не може бути!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин. О 12.30 ми продовжимо наше засідання. Прошу всіх о 12.30 прибути в зал для продовження нашої роботи.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений для перерви, завершений. Прошу заходити в зал для продовження нашої роботи.

Прошу секретаріат Верховної Ради запросити депутатів в зал.

Шановні колеги, відповідно до порядку денного ми мали б розглядати питання місцевого самоврядування. Але голова комітету звернувся з проханням перенести розгляд цих питань. З великою повагою до комітету ми враховуємо його пропозицію і переносимо розгляд цих питань на наступний день.

Таким чином, шановні колеги, ми переходимо до розгляду наступного блоку питань – розділу «Для повторного розгляду з пропозиціями Президента України». Нагадую, що в нас є ще два проекти постанов про скасування рішень Верховної Ради України, які я можу без включення до порядку денного будь-коли ставити до розгляду.

Зараз вашій увазі пропонується розгляд Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» з пропозиціями Президента України від 11.08.2016 року.

Хочу нагадати, розглядаючи законопроекти з пропозиціями Президента України, ми маємо спеціальну процедуру, яка не передбачає скороченої чи повної процедури. Відповідно до процедури передбачаються виступ від комітету і запитання-відповіді.

Отже, запрошую до доповіді першого заступника міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Негоду В'ячеслава Андроновича. Будь ласка.

НЕГОДА В.А., *перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.* Доброго дня, шановний пане Голово, шановні народні депутати! Проект Закону «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» ([№2706](#)) був прийнятий Верховною Радою України як закон 7 липня 2016 року. Його норми спрямовані на стабілізацію фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства.

Президент України не погоджується з запропонованим способом врегулювання проблемних питань діяльності суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, оскільки законопроектом пропонується лише часткове врегулювання проблемних питань виконавців комунальних послуг та охоплення тільки тих підприємств, в яких відсутня заборгованість за енергоносії станом на 01.01.14 року. При цьому надається можливість реструктуризувати протягом 24 місяців заборгованість лише за 2014 рік.

З огляду на вищезазначене Президент пропонує відхилити прийнятий закон. Мінрегіон підтримує пропозиції Президента України.

Окрім цього дозвольте нагадати, що 30 листопада цього року набрав чинності Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» від 03.11.2016 року, який більш комплексно розв'язує проблеми фінансово-господарського стану підприємств житлово-комунального господарства. Враховуючи зазначене, як додатковий аргумент, вважаємо за доцільне відхилити законопроект №2706, прийнятий як закон.

Користуючись можливістю, враховуючи те, що сьогодні ми відзначаємо День місцевого самоврядування, а Мінрегіон відповідає за зазначені питання, я хотів би привітати вас, шановні колеги, а у вашій особі всіх представників місцевого самоврядування України, з цим

днем. Від нашого міністерства та від тих територіальних громад, які сьогодні реалізують спільно з нами законодавство щодо створення спроможних територіальних громад та формування сучасної системи місцевого самоврядування, подякувати вам за вашу підтримку. Сподіваємося, що в майбутньому ми разом проведемо в Україні найкращу реформу, побудуємо найміцніше місцеве самоврядування. Успіхів вам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, залишайтеся біля трибуни. Згідно з порядком розгляду даного питання після доповіді дається час на запитання-відповіді.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до доповідача. Відводимо 5 хвилин.

Кодола. Будь ласка.

КОДОЛА О.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №209, Чернігівська область, політична партія «Народний фронт»).* Чернігівщина, виборчий округ №209. Шановний пане заступнику міністра! Я хотів би запитати: наскільки зараз стало проходить опалювальний сезон в Україні, зокрема, можливо, у вас є інформація щодо Чернігівщини? Це перше запитання.

Друге запитання стосується теплогенеруючих компаній. Скільки зараз є арештованих рахунків, і як функціонують теплогенеруючі підприємства? Можливо, у вас є цифри, то озвучте їх.

Дякую.

НЕГОДА В.А. Дякую за запитання. Я хотів би сказати, що в нашому міністерстві питання житлово-комунального господарства веде інший заступник, а це питання мав доповідати віце-прем'єр – міністр Геннадій Зубко. У зв'язку з тим, що міністр зараз на засіданні уряду, доповідаю я, але, чесно кажучи, не можу професійно відповісти на всі запитання стосовно житлово-комунального господарства.

Разом з тим я готовий дати письмову відповідь на всі ваші запитання. Оскільки в міністерстві, кажу вам відверто, я відповідаю за питання проведення децентралізації, в тому числі реформи місцевого

самоврядування, я не хотів би, щоб мої відповіді на ваші запитання були неточними.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово народному депутату Андрієвському.

Дякую.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №222, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! У мене не запитання, а пропозиція підтримати в обов'язковому порядку пропозицію Президента. Тому що після прийняття надзвичайно важливого для галузі законопроекту [№5273](#) як закон і підписання його Президентом, ми врегулювали це питання, актуальність законопроекту №2706 відпала.

Тому у нас сьогодні є два варіанти: або ми підтримуємо пропозицію Президента щодо відхилення, або долаємо вето, на що в нас голосів не буде. Сьогодні треба зробити все, щоб цей закон відхилити, бо вже працює надзвичайно важливий для галузі закон, норми якого врегульовують усі ці питання, підприємства отримують гроші для погашення боргів. Після реструктуризації боргів, повного їх погашення буде скасовано пеню та штрафи, нараховані внаслідок неперерахування державою своєї частки на різницю в тарифах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я розумію, це був виступ, а не запитання.

Я надаю слово Севрюкову Владиславу Володимировичу. Будь ласка.

СЕВРЮКОВ В.В., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня! Прошу передати слово Олександру Бригинцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бригинець. Будь ласка.

БРИГИНЕЦЬ О.М. Шановні колеги! Думаю, в даному разі навіть немає про що запитувати. Норми цього закону породжували певну своєрідну нерівність. Наше завдання зробити так, щоб всі підприємства і їх можливості були в рівних умовах.

Тому я пропоную підтримати пропозицію Президента. Наша фракція підтримуватиме відхилення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

І останнє запитання. Соловей Юрій Ігоревич. Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ №89, Гуцульщина і Покуття. В'ячеславе Андроновичу, ви сказали, що ви ведете питання, які стосуються територіально-адміністративної реформи та посилення місцевого самоврядування. Учора, на жаль, український парламент не спромігся прийняти один із найважливіших законопроектів [№4676](#) щодо об'єднання територіальних громад. Це коли громади об'єднуються, а населені пункти знаходяться в різних районах.

Скажіть, будь ласка, що робити в цьому випадку? Яка позиція міністерства щодо цього? Ви особисто в чому бачите розв'язання надзвичайно гострої проблеми? До мене як до депутата-мажоритарника вчора телефонували два керівники органів місцевого самоврядування, висловили незадовільну позицію щодо неприйняття цього законопроекту.

НЕГОДА В.А. Дуже дякую за це питання. Питання актуальне, особливо сьогодні, в День місцевого самоврядування. Звичайно, мені дуже хотілося, щоб вчора, напередодні Дня місцевого самоврядування, був прийнятий цей законопроект. Але, мабуть, десь ми

недопрацювали з окремими фракціями, очевидно, є певні непорозуміння. Єдине хочу підкреслити: міністерство не допускає будь-яких тисків у процесі добровільного об'єднання територіальних громад. Цей процес має відбуватися з урахуванням думки територіальних громад.

Разом з тим процес формування спроможних територіальних громад є незворотнім. Щоб передати повноваження, ресурси і відповідальність, ми повинні мати спроможні громади. Іншого шляху в нас немає. Думаю, в цьому залі немає жодного народного депутата, який був би проти того, щоб ми мали в Україні потужне місцеве самоврядування. Можливо, є різні погляди на це, але в кінцевому результаті ми повинні це створити. Питання, пов'язані з житлово-комунальним господарством, краще вирішуватимуться тими громадами, які мають ресурс і повноваження.

Тому, я думаю, ми запропонуємо шлях як далі рухатися, і, переконаний, нас підтримають.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Час, відведений на запитання, завершений.

До співдоповіді я запрошую представника Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства пана Андрієвського. Будь ласка.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Дуже коротка інформація стосовно цього закону. Я нагадаю, що законопроект №2706 був запропонований для розгляду депутатами і підтриманий у зв'язку з потребою врегулювати надзвичайно погану ситуацію, яка склалася в галузі. Внаслідок непрорахування державою своєї частки на погашення різниці в тарифах були нараховані значні штрафи і пені, вимивались обігові кошти у підприємств теплокомуненерго, підприємствах, які надають послуги центрального водопостачання та водовідведення. Такий закон був прийнятий і поданий на підпис Президенту. Але були застереження від міжнародних фінансових організацій, зауваження у Президента. Після проведення відповідних консультацій разом з урядом був відпрацьований новий законопроект №5273, про який згадував в доповіді перший заступник міністра. Законопроект був проголосований депутатами,

підписаний Президентом, і на сьогодні працює. Підприємства теплокомуненерго, підприємства, які надають послуги центрального водопостачання та водовідведення, на сьогодні вже отримують кошти для погашення заборгованості. Вони отримали можливість цю заборгованість реструктуризувати на 5 років. До речі, за пропозиціями депутатів такі самі можливості ми надали і споживачам, які також мають можливість спокійно реструктуризувати заборгованість. Після погашення цієї заборгованості пеня і штрафи, які виникли з вини держави, будуть скасовані.

Тому законопроект №2706, прийнятий як закон, втратив свою актуальність, і за пропозицією Президента має бути відхилений. Рішення комітету: закон відхилити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Прошу провести запис на запитання до співдоповідача.

Ванат, «Народний фронт». Будь ласка.

ВАНАТ П.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово пану Кодолі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кодола. Будь ласка.

КОДОЛА О.М. Шановні колеги! Я як заступник голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства закликаю весь зал підтримати рішення комітету щодо відхилення зазначеного закону, оскільки він втратив актуальність, про що сказав мій колега Дмитро Андрієвський.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, повторний розгляд не передбачає виступи, тільки запитання.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Я хочу звернути увагу, про що говорив Андрієвський: факт відхилення цього закону

відкриває шлях для підготовки нового. Я правильно розумію? Тому зараз я поставлю всі пропозиції на голосування (*Шум у залі*).

Обговорення не передбачено, лише виступи і запитання. Повторний розгляд з пропозиціями Президента України має спеціальну процедуру, де не передбачається обговорення.

Колеги, я ставитиму на голосування почергово всі пропозиції, передбачені Регламентом.

Ставлю на голосування пропозицію Президента про відхилення закону (проект №2706). Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про подолання вето Президента на закон (проект №2706). Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому закону (проект №2706) з урахуванням пропозицій Президента України. Хто підтримує цю пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

В нас є остання можлива пропозиція: направити в комітет на доопрацювання.

Прожу дати Андрієвському 1 хвилину. Нехай порекомендує, як нам зараз діяти. Будь ласка.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! У принципі, ті результати голосування, які сьогодні відбулися, нас повністю влаштовують, тому що закон вважається відхиленим.

Ще раз хочу сказати: закон був нормальний, але на сьогодні повністю втратив свою актуальність. Тому що вже є закон, підписаний Президентом, і галузь вже отримує додаткові обігові кошти, має можливість реструктуризувати борги, скасувати і списати пеню і штрафи. Тому результат голосування, який ми сьогодні побачили на табло

системи «Рада», повністю відповідає інтересам галузі житлово-комунального господарства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, голосування, які ми провели, відкривають шлях для розроблення нового законопроекту. Згідно з результатами голосування щодо закону (проект №2706) він вважається відхиленим.

Шановні колеги, я повідомляв, що комітет самоврядування зняв свій блок питань, два проекти постанов, які не потребують включення до порядку денного, на жаль, неможливо поставити до розгляду, оскільки автор захворів. Я щойно з ним розмовляв по телефону, він, на жаль, не зможе прибути, просить перенести їх розгляд на будь-який інший день.

Таким чином, ми не маємо інших питань в порядку денному, які могли б розглядати. У зв'язку з цим я, шановні колеги, хочу побажати усім активної роботи в комітетах. Сьогодні буде важливе засідання комітету місцевого самоврядування. Хочу нагадати, що сьогодні відбудуться важливі парламентські слухання на тему: «Актуальні питання зовнішньої політики України».

Також нагадую, що завтра зранку, після питання про зняття депутатської недоторканності, будуть розглядатися питання, необхідні для прийняття проекту бюджету, які ми не встигли розглянути у вівторок. Тому я прошу всіх завтра о 10 годині дисципліновано прибути в зал для продовження нашої роботи.

А зараз ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Плідної роботи в комітетах. Завтра о 10 годині ми продовжимо нашу роботу.

Дякую вам.